

Sikkerhedsdatablad

Kema Matsort spray

1. Identifikation af stoffet/det kemiske produkt og af selskabet/virksomheden

PR-nummer: Udarbejdsdato: 05-07-2002 Revision: 08-05-2008 / HN Erstatter den: 25-02-2008	Leverandør: ITW Chemical Products Scandinavia Priorsvej 36 8600 Silkeborg Tlf.: (+45) 86 82 64 44 Fax: (+45) 86 82 64 64 Nødtelefonnr.: +45 86 82 64 44 Nødtelefonen er åben mellem klokken 8 og 15.30; Mandag til fredag. Kontaktperson: Helle Nielsen E-mail: info@itw-scan.com
Anvendelse: Matsort spray. Varenummer: 15075	

2. Fareidentifikation

Yderst brandfarlig. Irriterer øjnene. Gentagen udsættelse kan give tør eller revnet hud. Dampe kan give sløvhed og svimmelhed.
Yderligere information Produktet kan ved vedvarende brug afgive dampe, der kan danne brandfarlige blandinger med luften. Disse er tungere end luft og kan derfor akkumulere i lavtliggende områder. Produktet indeholder stoffer, der mistænkes for at være kræftfremkaldende.

3. Sammensætning af/oplysning om indholdsstoffer

Einacs nr.	CAS nr.	Stoffer	Klassificering	w/w%	Note
203-448-7	106-97-8	Butan (indeholdende < 0,1 % butadien (203-450-8))	Fx;R12	5-10	
203-603-9	108-65-6	2-methoxy-1-methylethylacetat	R10 Xi;R36	5-10	1
204-658-1	123-86-4	Butylacetat	R10 R66 R67	1-2,5	1
215-535-7	1330-20-7	xylen	R10 Xn;R20/21 Xi;R38	2,5-5	1
205-500-4	141-78-6	ethylacetat	F;R11 Xi;R36 R66 R67	2,5-5	1
265-199-0	64742-95-6	Solventnaphtha (råolie), let aromatisk (<0.1% benzen)	R10 Xn;R65 Xi;R37 N;R51/53 R66 R67	1-2,5	1,3
200-662-2	67-64-1	Acetone	F;R11 Xi;R36 R66 R67	25-50	1
200-751-6	71-36-3	butan-1-ol	R10 Xn;R22 Xi;R37/38-41 R67	2,5-5	1
200-827-9	74-98-6	propan	Fx;R12	10-12,5	
200-857-2	75-28-5	Isobutan (indeholdende < 0,1 % butadien (203-450-8))	Fx;R12	5-10	
201-159-0	78-93-3	Methylethylketon	F;R11 Xi;R36 R66 R67	5-10	1
239-069-9	9004-70-0	Nitrocellulose indeholdende højst 12,6% nitrogen	F;R11	1-2,5	1,2
202-849-4	100-41-4	ethylbenzen	F;R11 Xn;R20	<0,5	

1) Stoffet er optaget på Arbejdstilsynets liste over organiske opløsningsmidler. 2) Stoffet er optaget på Arbejdstilsynets bekendtgørelse om foranstaltninger til forebyggelse af kræftisikoen ved arbejde med stoffet og materialer. 3) R65 bortfalder p.g.a. anvendelse som aerosoler.
Se punkt 16 for ordlyd af R-sætninger

4. Førstehjælpsforanstaltninger

Indånding

Søg frisk luft. Søg læge ved vedvarende ubehag.

Indtagelse

Skyl munden grundigt og drik meget vand. Hvis opkastning indtræffer, holdes hovedet så lavt, at der ikke kommer maveindhold i lungerne. Søg læge.

Hud

Fjern forurenede tøj. Vask huden med vand og sæbe. Anvend evt. hudcreme. Søg læge ved vedvarende ubehag.

Øjne

Skyl straks med vand (helst fra øjenskyller) i mindst 5 min. Spil øjet godt op. Fjern eventuelle kontaktlinser. Søg læge ved fortsat irritation.

Forbrænding

Skyl med vand, indtil smerterne ophører. Fjern tøj, som ikke er fastbrændt - søg læge/sygehus; fortsæt om muligt skylningen til lægen overtager behandlingen.

Øvrige oplysninger

Ved henvendelse til læge medbringes sikkerhedsdatabladet eller etiket.

5. Brandbekæmpelse

Sluk med pulver, skum, kulsyre eller vandtåge. Brug ikke vandstråle, da det kan sprede branden. Brug vand eller vandtåge til nedkøling af ikke antændt lager. Hvis det kan gøres uden fare, fjernes beholdere fra det brandtruede område. Undgå indånding af dampe og røggasser - søg frisk luft. PAS PÅ! Aerosoldåser kan eksplodere. Brandbekæmpere bør bære luftforsynede åndedrætsværn.

6. Forholdsregler over for udslip ved uheld

Anvend de samme værnemidler som nævnt under punkt 8. Sørg for god udluftning. Rygning og brug af åben ild forbudt. Stænk og sprøjt tørres op med en klud, der bortskaffes efter forskrifterne i punkt 13. I tilfælde af punkterede aerosoler bør man tage højde for det hurtige udslip af drivgas og indholdet, der er under tryk. Spild fra aerosoler er meget usandsynligt. Spild opsamles i klude eller olieabsorberende pulver. Klude bør afleveres til destruktion.

7. Håndtering og opbevaring

Håndtering

Indeholder organiske opløsningsmidler. Rygning og brug af åben ild forbudt. Se under punkt 8 for oplysninger om forholdsregler ved brug og personlige værnemidler. Træf foranstaltninger imod statisk elektricitet. Benyt gnistfrit værktøj og eksplosionssikkert udstyr.

Opbevaring

Beholder under tryk. Skal beskyttes mod sollys og må ikke udsættes for temperaturer over 50°C. Skal opbevares tørt.

Brandfareklasse og oplag

Oplagring skal ske i overensstemmelse med de lokale forskrifter for stedlig brandmyndighed.

8. Eksponeringskontrol/Personlige værnemidler

Forholdsregler ved brug

Arbejdsforholdene skal være sådan indrettet, så den hygiejniske grænseværdi ikke overskrides, f.eks. ved tilstrækkelig ventilation eller mekanisk udsugning. Der må ikke ryges, spises eller drikkes i arbejdslokalet, ligesom opbevaring af tobak, mad og drikkevarer ikke må finde sted. Personlige værnemidler skal opbevares adskilt fra andet tøj. Personlige værnemidler må ikke bæres under spisepauser. Der skal være adgang til rindende vand og øjenskyller. Vask hænder før pauser, toiletbesøg og efter endt arbejde.

Åndedrætsværn

Produktet indeholder lavtkogende væsker, der adsorberes dårligt på kulfiltre. Anvend derfor friskluftforsynet åndedrætsværn. I de fleste tilfælde vil en maske med en filterindsats, der er beregnet til kulbrinteopløsningsmidler være tilstrækkeligt, da produktet normalt kun anvendes meget kort tid af gangen.

Handsker og beskyttelsestøj

Brug beskyttelseshandsker af typen 4H. Der kan evt. anvendes engangshandsker af nitril, såfremt handskerne skiftes, straks efter at de er forurenede. Der anvendes normalt arbejdstøj.

Øjenværn

Brug beskyttelsesbriller ved risiko for stænk i øjnene.

Grænseværdier

Indholdsstoffer	Grænseværdi	Anmærkninger
ethylbenzen	50 ppm 217 mg/m ³	K
Butan (indeholdende < 0,1 % butadien (203-450-8))	500 ppm 1200 mg/m ³	-
2-methoxy-1-methylethylacetat	50 ppm 275 mg/m ³	H
Butylacetat	150 ppm 710 mg/m ³	-
xylen	25 ppm 109 mg/m ³	H
Ethylacetat	150 ppm 540 mg/m ³	-
Solventnaphtha (råolie), let aromatisk (<0.1% benzen)	10 ppm	T
Acetone	250 ppm 600 mg/m ³	-
Butan-1-ol	50 ppm 150 mg/m ³	H, L
Propan	1000 ppm 1800 mg/m ³	-
Methylethylketon	50 ppm 145 mg/m ³	H, E

De oplyste grænseværdier er i overensstemmelse med Arbejdstilsynets liste over grænseværdier (At-Vejledning C.0.1, oktober 2002, Grænseværdier for stoffer og materialer)

Anmærkninger

K: Betyder at stoffet er optaget på listen over stoffer der anses for at være kræftfremkaldende.
H: Betyder at stoffet kan optages gennem huden.
T: Betyder at grænseværdien er tentativ (foreløbig).
L: Betyder at grænseværdien er en loftsværdi som på intet tidspunkt må overskrides.
E: Betyder at stoffet har en EF-grænseværdi

Kontrolmetoder

Overholdelse af de angivne grænseværdier kan kontrolleres ved arbejdshygiejniske målinger.

Revision: 08-05-2008/HN
Erstatter den: 25-02-2008

Kema Matsort spray

9. Fysisk-kemiske egenskaber

Udseende: Matsort maling, aerosol

Lugt: Acetone

Massefylde (g/ml): 0,776 g/cm³

Opløselighed i vand (g/100 ml): Ikke opløselig i vand.

Dampens vægtfylde: >1.

Flammepunkt (°C): < 0

Ekspløsningsgrænser (vol% i luft): 1,7-13,0.

Damptryk: 3500 hPa ved 20°C.

Fordampningstal (n-butylacetat=1): >1.

Antændelsestemperatur: 315°C

10. Stabilitet og reaktivitet

Under normale opbevarings- og brugsbetingelser vil dette produkt være stabilt.

Holdbarheden for produktet er mindst 10 år fra produktionsdatoen. Reagerer med stærke oxidationsmidler. Forbrænding vil udvikle: Kulilte, kuldioxid, røg og nitrogenoxider.

11. Toksikologiske oplysninger

Akut

Indånding

Produktet afgiver dampe fra organiske opløsningsmidler, der kan give sløvhed og svimmelhed. I høje koncentrationer kan dampene give hovedpine og beruselse.

Indtagelse

Vanskelig pga. emballeringsform. Vanskelig pga. emballeringsform. Kan fremkalde kemisk lungebetændelse ved indtagelse eller opkastning.

Hudkontakt

Affedter og udtørre huden. Gentagen udsættelse kan give tør eller revnet hud. Kan optages gennem huden og give symptomer som ved indånding

Øjenkontakt

Irriterer øjnene. Giver svie og tåreflåd.

Langtidsvirkninger

Kræft

Produktet indeholder ethylbenzen, som anses for at være kræftfremkaldende.

12. Miljøoplysninger

Undgå unødigt udslip til omgivelserne. Undgå udslip til kloak eller overfladevand.

Økotoxicitet

Produktet indeholder et stof, der er giftig for organismer, der lever i vand og kan forårsage uønskede langtidsvirkninger i vandmiljøet.

Mobilitet

Opløsningsmidlet vil fordampe.

Persistens og nedbrydelighed

Ingen data tilgængelig.

Bioakkumulationspotentiale

Ingen data tilgængelig.

Miljøoplysninger for indholdsstoffer

Einecs nr.: 203-448-7 Butan (indeholdende < 0,1 % butadien (203-450-8))

Octanol/vand fordelings koefficient: 2,89

Einecs nr.: 203-603-9 2-methoxy-1-methylethylacetat

Fisk: *Salmo gairdneri*: 96tLC50= 180mg/l

Krebsdyr: *Daphnia* sp.: 48EC50= 408 mg/l

Octanol/vand fordelings koefficient: 0,43

Bionedbrydelighed: Let bionedbrydelig(OECD 301 D)

Einecs nr.: 204-658-1 Butylacetat

Krebsdyr: *Daphnia* sp.: 48tLC50= 44 mg/l

Alge: *Scenedesmus subspicatus*: 72tEC50= 675 mg/l

Octanol/vand fordelings koefficient: 1,82

BCF: Fisk= 14

Bionedbrydelighed: Let bionedbrydelig(BOD5/COD)

Einecs nr.: 215-535-7 xylene

Krebsdyr: *Daphnia* sp.: 48tEC50= 7,4 mg/l

Alge: Artsnavn ikke angivet: 72tEC50= 10 mg/l

Octanol/vand fordelings koefficient: 3,15

Bionedbrydelighed: Ikke let bionedbrydelig(OECD 301)

Einecs nr.: 205-500-4 ethylacetat

Fisk: Artsnavn ikke angivet: 96tLC50= - 1000mg/l

Krebsdyr: *Daphnia* sp.: 48tEC50= 154 mg/l

Alge: Artsnavn ikke angivet: 72tEC50= 15 mg/l

Octanol/vand fordelings koefficient: 0,7

Bionedbrydelighed: Let bionedbrydelig(OECD 301)

Einecs nr.: 265-199-0 Solventnaphtha (råolie), let aromatisk (<0.1% benzen)

Fisk: Artsnavn ikke angivet: 96hLC50= 3,77mg/l

Krebsdyr: *Daphnia magna*: 48hEC50= 7,4mg/l

Einecs nr.: 200-662-2 Acetone

Krebsdyr: *Daphnia magna*: 48tLC50= 7,1 mg/l

Alge: Artsnavn ikke angivet: 72tEC50= 4740 mg/l

Bionedbrydelighed: Let bionedbrydelig(OECD 301)

Einecs nr.: 200-751-6 butan-1-ol

Krebsdyr: Artsnavn ikke angivet: 24tEC50= 1880 mg/l

Alge: Artsnavn ikke angivet: 72tEC50= 8500 mg/l

Octanol/vand fordelings koefficient: 0,88

Bionedbrydelighed: Let bionedbrydelig(OECD 301)

Einecs nr.: 200-827-9 propan

Octanol/vand fordelings koefficient: 2,36

Einecs nr.: 201-159-0 Methylethylketon

Krebsdyr: *Daphnia* sp.: 48tEC50= 520 mg/l

Alge: Artsnavn ikke angivet: 8dEC50= 120 mg/l

Octanol/vand fordelings koefficient: 0,26

Bionedbrydelighed: Let bionedbrydelig(OECD 301)

Revision: 08-05-2008/HN
Erstatter den: 25-02-2008

Kema Matsort spray

13. Forhold vedrørende bortskaffelse

Spild og affald samles i lukkede og tætte beholdere. Bortskaffes i overensstemmelse med kommunale regulativer. Affaldsbeholdere skal derudover mærkes med særlig etiket, med følgende tekst: "Indeholder stoffer, der er omfattet af dansk arbejdsmiljøregulering med hensyn til kræftisiko". Bogstaverne skal være sort på gul bund. Størrelsen på etiketten skal være 2,5 cm (h) x 5 cm (b), og den skal anbringes synligt på hver affaldsbeholder.

Helt tomme spraydåser også for drivmiddel eller dåser der ved et uheld er punkterede eller fladtrykte, kan afleveres som metalemballage EAK-kode 15 01 04. Rester af produktet afleveres til Kommunekemi. Kemikaliegruppe Z. Affaldsfraktion 05.14. EAK-kode 16 05 04. Gasarter i trykbeholdere (her under haloner) indeholdende farlige stoffer.

14. Transportoplysninger

Transporten skal finde sted efter nationale og/eller internationale regler for transport af farligt gods på vej, bane og sø i henhold til ADR, RID og IMDG.

ADR: UN 1950 ; Aerosoler ; 2.1 ;

IMDG: UN 1950 ; Aerosoler ; 2.1 ;

Klassificeringskode: Fareseddel ADR: 2.1 Farenummer:

Flammepunkt: °C Fareseddel IMDG: 2.1 IMDG EmS.: F-D,S-U

15. Oplysninger om regulering

Lokalirriterende

Yderst brandfarlig

Farebetegnelse: Lokalirriterende; Yderst brandfarlig

Faresymboler: Xi;Fx

R-sætninger

Yderst brandfarlig. (R12)
Irriterer øjnene. (R36)
Gentagen udsættelse kan give tør eller revnet hud. (R66)
Dampe kan give sløvhed og svimmelhed. (R67)

S-sætninger

Holdes væk fra antændelseskilder - Rygning forbudt. (S16)
Undgå indånding af dampe/aerosoltåger. (S23-DA)
Kommer stoffet i øjnene, skylles straks grundigt med vand og læge kontaktes. (S26)
Brug egnet åndedrætsværn, hvis effektiv ventilation ikke er mulig. (S38)

Anden mærkning

Beholder under tryk. Skal beskyttes mod sollys og må ikke udsættes for temperaturer på over 50 °C. Må ikke punkteres eller brændes, heller ikke når den er tom. Udtømning må ikke finde sted imod åben ild eller glødende legemer. Opbevares fjernt fra enhver kilde til antændelse - rygning forbudt. Opbevares uden for børns rækkevidde.
Kun til industriel brug.

Kodenummer: 4-1 (1993) Produktet indeholder lavtkogende væsker. Anvendes der åndedrætsværn skal dette være lufforsynet.

Anvendelsesbegrænsning

Unge under 18 år må ikke erhvervsmæssigt anvende eller udsættes for produktet. Unge over 15 år er dog undtaget denne regel, hvis produktet indgår som et nødvendigt led i en uddannelse.

Krav om uddannelse

Ingen særlig uddannelse er nødvendig, men et grundigt kendskab til dette sikkerhedsdatablad bør være en forudsætning.

Flygtige organiske forbindelser (VOC):

Dette produkt indeholder max. 709 g VOC/l. Grænseværdien er 840 g VOC/l (kat.B/e)

Kemikaliesikkerhedsvurdering

Der er ikke udført kemikaliesikkerhedsvurdering.

16. Andre oplysninger

Branche

Industri generelt.

Emballage

Spraydåse

Anvendte kilder

1) Miljøstyrelsens bekendtgørelse nr. 329 af 16. maj 2002 om klassificering, emballering, mærkning, salg og opbevaring af kemiske stoffer og produkter, samt senere ændringer. 2) Miljøstyrelsens bekendtgørelse af listen over farlige stoffer nr. 923 af 28. sept. 2005. 3) Arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 292 af 26. april 2001 om stoffer og materialer. 4) Arbejdstilsynets vejledning Nr. C. 0. 1 2007 om Grænseværdier for stoffer og materialer. 5) Arbejdstilsynets bekendtgørelse om fastsættelse af kodenumre 301/1993. 6) Arbejdstilsynets bekendtgørelse om arbejde med kodenummerede produkter nr. 302/1993. 7) Arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 516 af 14. juni 1996 om unges farlige arbejde (med senere ændringer). 8) Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 160 af 26. april om brandfarlige væsker. 9) Miljø- og energiministeriets bekendtgørelse nr. 619 af 27. juni 2000 om affald, samt senere ændringer. 10) Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1049 af 27. Oktober 2005 om markedsføring og mærkning af flygtige organiske forbindelser i visse malinger og lakker samt produkter til autoreparationslakering. 11) Europa- Parlamentets og rådets Forordning (EF) Nr. 1907/2006 REACH. 12) Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 908 af 27 sept. 2005 om foranstaltninger til forebyggelse af kræfttrikoen ved arbejde med stoffer og materialer (med senere ændringer).

Øvrige oplysninger

Brugerens arbejdsforhold er uden for vor kontrol. Oplysningerne bør opfattes som en beskrivelse af de sikkerhedskrav, der stilles til produktet. Oplysningerne er ingen garanti for produktets egenskaber. Det udfyldte sikkerhedsdatablad må kun gengives med tilladelse fra producenten. Opmærksomheden henledes på, at det er den enkelte arbejdsgivers pligt at udarbejde en brugsanvisning for stoffet/materialet der er dækkende for den konkrete anvendelse af stoffet/materialet på virksomheden. Desuden på baggrund af råvareleverandørernes datablade samt brancheforskrifter m.v.

Ordlyd af R-sætninger i punkt 3

R10 Brandfarlig.

R11 Meget brandfarlig.

R12 Yderst brandfarlig.

R20/21 Farlig ved indånding og ved hudkontakt.

R22 Farlig ved indtagelse.

R36 Irriterer øjnene.

R37 Irriterer åndedrætsorganerne.

R37/38 Irriterer åndedrætsorganerne og huden.

R38 Irriterer huden.

R41 Risiko for alvorlig øjenskade.

R51/53 Giftig for organismer, der lever i vand, kan forårsage uønskede langtidsvirkninger i vandmiljøet.

R65 Farlig: Kan give lungeskade ved indtagelse.

R66 Gentagen udsættelse kan give tør eller revnet hud.

R67 Dampene kan give sløvhed og svimmelhed.

Der er foretaget ændringer i følgende punkter

Der er foretaget ændringer i punkt 1, 2, 3, 7, 8, 10, 12, 13, 14, 15 og 16.